

ODE aan NEDERLAND

Kunstfotograaf Jimmy Nelson reisde voor zijn werk de hele wereld over, maar in Nederland heeft hij eindelijk zijn thuis gevonden. Die liefde zie je terug in zijn nieuwste boek 'Between the sea & the sky', waarvoor hij twintig Nederlandse gemeenschappen in streek- en klederdracht fotografeerde.

TEKST MARISKA VERMEULEN FOTOGRAFIE JIMMY NELSON

Friesland
Klederdracht is
een teken van de
onoverwinnelijke
Friese trots.

Urk

Eeuwenlang was Urk omgeven door water en tot op de dag van vandaag blijft Urk voor de bewoners een eiland.

Scheveningen

Bezorgd over varende familieleden konden vrouwen niet anders dan op de duinen uitkijken over het water en bidden voor een veilige thuiskomst.

Het is de blik in de ogen van de mensen waar je naar blijft kijken. Wat zien we daarin? En waarom houdt die blik je gevangen? Als antwoord deelt Jimmy Nelson een anekdote. «Een jaar of vijf geleden kwam er in de Jordaan een oude vrouw naar me toe. Met een twinkeling in haar ogen zei ze: 'Jij bent toch die kale fotograaf die inheemse stammen fotografeert? Ik ben woedend op jou! Ik heb jouw boek. Het is te zwaar, ik had er eigenlijk geen geld voor en ik ben nooit naar het buitenland geweest. Maar waarom grijp ik elke ochtend bij mijn koffie en sigaretje meteen naar jouw boek? Waarom kijken die mensen me zo aan? Waarom is dat?」 Nelson gaf haar hetzelfde antwoord dat hij gaf aan een groep scholieren, die maar niet begrepen waarom hij in tijden van smartphones met een ouderwets 8X10-toestel fotografeert. «Ik vroeg de leerlingen welk gevoel ze het allerliefst wilden ervaren en ze antwoordden 'zoenen'. Toen vroeg ik: wil je een digitale of analoge zoen? Bij de eerste optie mag je iedereen op het schoolplein zoenen die je tegenkomt. Een tsunami aan zoenen! Maar van de analoge zoen weet je niet of je hem krijgt. Misschien komt-ie pas na drie maanden wachten en duurt-ie maar één seconde.» Natuurlijk kozen alle kinderen voor de eerste optie. «Maar ik zei: ik ben niet geïnteresseerd in die zoen, maar in de reis ernaartoe: de romance, de angst voor afwijzing, de faalangst. Alleen als je alles geeft – je hart en ziel – dan krijg je heel, heel misschien die zoen. Al heb ik ontdekt dat ik die perfecte foto sowieso niet krijg. Maar in die reis – de menselijke ontmoeting – zit ik dieper dan diep. Als ik de hele dag op mijn knieën zit

Noordwest-Veluwe

Nunspeet trok vroeger veel schilders aan, die op zoek waren naar ongerepte natuur en geïsoleerde dorpen waar het leven nog authentiek was.

om een foto te maken van drie dochters in klederdracht, dan geven mensen zich aan je. Want ik zie hen, maar zij zien mij ook. De foto's zijn *truly powerful* door de manier waarop mensen kijken. Die zoektocht is *most exciting* en dwingt mij dit te doen tot de dag dat ik dood ben. Mijn foto's zijn geen kiekjes, maar een ode aan de mens, een liefdesverhaal.»

OP ZOEK NAAR LICHT

Nelsons nieuwe werk is niet alleen een ode aan de mens, maar ook aan Nederland. Want waar hij voor eerdere kunstboeken jarenlang naar alle uithoeken >

Staphorst

Op de lotingsdag voor de dienstplicht droeg de 'loteling' traditioneel een rijkversierde pet. Hoe hoger het nummer, hoe groter de kans dat hij niet het leger in zou hoeven.

van de wereld reisde om inheemse culturen te fotograferen, ging hij vanwege corona op zoek naar Nederlandse gemeenschappen. «Ik was net terug uit Mongolië, maar ervoer geen enkele paniek bij de lockdowns. Door allerlei gebeurtenissen uit mijn jeugd wist ik wat het was om in lockdown te zijn. Ik zag het licht in april 2020. Op mijn 54ste realiseerde ik me dat ik zocht wat iedereen zoekt: een plek waar je je veilig voelt met mensen die van je houden en van wie jij houdt. Door de pandemie had ik voor het eerst van mijn leven de tijd en rust om te begrijpen: Nederland is die plek voor mij. Dit boek is mijn ode aan Nederland. Ik kwam uit de duisternis en ging met een warm hart Nederland in, op zoek naar licht. Dat licht heb ik 'between the sea and the sky' gevonden.»

Hij legde weer contact met een vrouw die hem een halfjaar eerder had uitgenodigd voor een grote ijsbrui-
loft in Marken. «In het zonnetje fietste ik langs de dijk naar die gemeenschap toe. Ik kwam aan en *it blew me away*. Voor mij was dit allemaal nieuw, ook al woon ik hier al dertig jaar. En dat geldt voor heel veel Nederlanders. Uiteindelijk heb ik in anderhalf jaar twintig gemeenschappen verspreid door Nederland bezocht. Ik wilde ze neerzetten op een podium van respect, aandacht en trots. En dat gevoel reflecteert weer op mij. Dit boek is heel persoonlijk; die groepen zijn katalysatoren om naar mezelf te kijken en mezelf beter te begrijpen. Uiteindelijk willen alle mensen gezien worden. Daar begint het, bij die verbinding, de menselijke roots. Alleen als mensen elkaar zien en kunnen raken, hebben we kans op een duurzame toekomst.»

MEEDANSEN EN MEEHUILEN

Nelson wilde vooral laten zien wat er schuilgaat achter al die beschermingen van de mensen en misschien ook wel de kleding. «Al die gemeenschappen zijn heel beschermend. Ze denken bijvoorbeeld: iedereen kent ons alleen door die stomme kiekjes op een ansichtkaart en lacht ons uit omdat we op een eiland wonen. Het was harder werken om bij deze gemeenschappen binnen te komen dan bij die in Papoea-Nieuw-Guinea en de Amazone. Het is niet even lachen en weer naar huis, het is zitten, zitten, zitten en luisteren. Meedansen, meehuilen en mee-eten. Er staat ook enorm veel tekst in het boek, maar niet over hoeveel mensen rondlopen in klederdracht – dat kan variëren van tien tot duizenden – of hoeveel knoopjes zo'n outfit heeft. Nee, vanuit het hart vertelden mensen sprookjes en liefdesverhalen over hun rijke verleden. Ook de jonge generatie ging in klederdracht op de foto. Voor hen was het een herontdekking van hun identiteit: wat is de waarde hiervan, waar hoor ik bij, wat is mijn verhaal, hoe neem ik dit mee naar de toekomst?» Nelson noemt dit zijn mooiste werk. «Vanaf dat ik een ienemini kind was, reisde ik al de hele wereld over, maar nu weet ik: ik was altijd aan het oefenen. Dankzij de rust en helderheid die ik ervaar nu ik uit een levenslange lockdown ben gekomen, kan ik met zoveel energie, kennis en liefde fotograferen. De foto's zijn als een schilderij, daar heb je enorm veel aandacht en geduld voor nodig. Ik zei altijd: 'Ja, maar Nederland is niet mijn land, ik zie hier geen poëzie.' Nu weet ik dat ik beter had moeten kijken.» •

Volendam

Volendamse klederdracht wordt gekenmerkt door bloemrijke stoffen, strenge bloedkoraal om de hals en de hul: een kanten muts met sierlijke punten langs de oren.

JIMMY NELSON: BETWEEN THE SEA & THE SKY LIGT VANAF 17 SEPTEMBER IN DE WINKELS. JIMMYNELSON.COM

OOK LEUK: NELSONS WERK TOT LEVEN ZIEN KOMEN IN DE EXPO JIMMY NELSON: THE LAST SENTINELS, VAN 14 OKTOBER T/M 13 NOVEMBER IN FABRIQUE DES LUMIERES. FABRIQUE-LUMIERES.COM